

SFÂNTUL CUVIOS
DIMITRIE CEL NOU

VIAȚA ȘI MINUNILE
OCROTITORULUI
BUCUREȘTILOR

ÎN ROMÂNĂ • IN ENGLISH • EN FRANÇAIS • EN ESPANOL
IN ITALIANO • AUF DEUTSCH • ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ • НА РУССКОМ

SFÂNTUL CUVIOS
DIMITRIE CEL NOU
VIAȚA ȘI MINUNILE
OCROTITORULUI
BUCUREȘTILOR

ÎN ROMÂNĂ * IN ENGLISH * EN FRANÇAIS * EN ESPANOL
IN ITALIANO * AUF DEUTSCH * ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ * НА РУССКОМ

Coordonatori
Arhim. Clement HARALAM
Ierod. Macarie GRIGORIU

Editura *Cuvântul Vieții*
București • 2024

Redactor: Ionuț VIȘAN

Corector: Alexandru-Ștefăniță MATACHE

Layout: Daniela Gabriela PASCU

Copertă: Radu HAGIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sfântul Cuvios Dimitrie Cel Nou: viața și minunile ocrotitorului

Bucureștilor / coord.: arhim. Clement Haralam, ierod. Macarie

Grigoriu. - București: Cuvântul vieții, 2024

ISBN 978-606-9698-82-2

I. Clement Haralam, arhimandrit (coord.)

II. Macarie Grigoriu, ierodiacon (coord.)

2

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate Editurii *Cuvântul Vieții*. Orice reproducere, totală sau parțială, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform *Legeii drepturilor de autor*.

© 2024 Editura *Cuvântul Vieții*

Intrarea Miron Cristea, nr. 9, Sector 4, București

+40729 80 30 30

editura@arhiepiscopiabucurestilor.ro

Tipărit la Tipografia Cărților Bisericești

tipografia@patriarhia.ro

Cuprins

Cuvânt înainte

**Smerenie, rugăciune și iubire milostivă în viața Sfinților
lui Dumnezeu / 7**

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor –
un sfânt milostiv și grabnic ajutorător / 9

Foreword

**Humbleness, prayer, and merciful love in the lives
of God's Saints / 27**

Holy Venerable Demetrius the New, Protector of Bucharest –
a merciful and swift helper saint / 30

Avant-propos

**Humilité, prière et amour miséricordieux dans la vie
des saints de Dieu / 49**

Saint Dimitri le Nouveau, Protecteur de Bucarest –
un saint compatissant et prompt à secourir / 52

Prefacio

**Humildad, oración y amor misericordioso en la vida
de los Santos de Dios / 71**

El Santo Devoto Demetrio el Nuevo, Protector de Bucarest –
Un santo misericordioso y ayudante / 74

Prefazione

**Umiltà, preghiera e amore misericordioso nella vita
dei Santi di Dio / 93**

San Pio Demetrio il Nuovo, Protettore di Bucarest –
un santo misericordioso e rapido aiutante / 95

Vorwort

**Demut, Gebet und barmherzige Liebe im Leben
der Heiligen Gottes / 113**

Der Heilige Ehrwürdige Demetrius der Neue, Schutzpatron
von Bukarest – ein barmherziger und eilends helfender
Heiliger / 116

Πρόλογος

**Ταπείνωση, προσευχή και τα σπλάχνα ελέους στην ζωή
των του Θεού Αγίων. / 137**

Ο Άγιος Δημήτριος ο Νέος, ο Πολιούχος Βουκουρεστίου –
ο ελεήμονας άγιος και ταχύς εις βοήθειαν / 140

Предисловие

**Смирение, молитва и милосердная любовь в жизни
святых Божьих угодников / 159**

Преподобный Димитрий Новый, покровитель Бухареста –
милостивый и милосердный святой / 161

Cuvânt înainte

Smerenie, rugăciune și iubire milostivă în viața Sfinților lui Dumnezeu

Sfinții sunt asemenea lui Hristos pentru că în fiecare dintre ei a lucrat și lucrează același har al Sfântului Duh, indiferent de timpul și locul în care au trăit, de vârsta și profesia pe care au avut-o, de poziția pe care au ocupat-o în societate.

Sfinții sunt cei mai apropiați oameni de Dumnezeu și învățătorii noștri prin cuvânt și faptă, dar și ocrotitori și mijlocitori pentru noi înaintea tronului Preasfintei Treimi.

Dincolo de toate greutățile pe care le-au întâmpinat, sfinții au dobândit ceva ce lumea nu are dacă nu caută: *pacea și harul Duhului Sfânt*.

Ei știu cât de greu este să lupți cu patimile, cu ispitele, cu încercările lumii. Unii au fost mucenici, alții au fost monahi în pustie, locuind în crăpăturile pământului și îndurând frigul iarna și arșița soarelui vara; însă toate acestea nu au împiedicat lumea să îi caute pe ei, cei care au fugit de lume.

După multe nevoițe, postiri și rugăciuni, sfinții din pustie, din păduri, din locuri retrase au dobândit harul și bucuria Duhului Sfânt, dar și pacea Domnului Iisus Hristos. Oamenii i-au căutat dintotdeauna pe acești nevoitori care să le spună ce au de făcut atunci când trec prin neazuri și încercări.

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou a devenit cel mai popular ocrotitor al Catedralei patriarhale, deși ctitorul ei, domnitorul Constantin Șerban Basarab, îi alesese, încă de la începutul zidirii bisericii, în anul 1656, pe Sfinții Împărați Constantin și Elena ca patroni istorici ai lăcașului.

Prezența moaștelor Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou în centrul Bucureștilor dă mărturie, în fiecare veac, despre harul și binecuvântarea pe care Dumnezeu le dăruiește, prin sfinții Săi, celor ce se roagă Lui cu credință. Pelerinajele și faptele minunate petrecute la racla cu moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou au avut loc în mod constant de-a lungul timpului.

La împlinirea a 250 de ani de la aducerea moaștelor Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou la București, binecuvântăm cu bucurie publicarea volumului prezent la Editura *Cuvântul Vieții* a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

† DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou,
Ocrotitorul Bucureștilor
– un sfânt milostiv și grabnic ajutor –

Arhim. Clement HARALAM
Ierod. Macarie GRIGORIU

Viața Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou

Una dintre personalitățile monahismului creștin cu origini vlahe este Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou. S-a născut spre finele secolului al XII-lea, în vremea dinastiei românești a împăraților Petru și Ioniță Asan, în satul Basarabi, din sudul Dunării, numit astfel după familia domnitoare a Țării Românești. Părinți săi erau oameni simpli, dar credincioși, care se îndeletniceau cu munca pământului; nu se știe dacă a mai avut frați.

În puținele însemnări despre viața sa, aflăm că mai întâi a fost păstor, având grijă de oile satului, înainte de a deveni călugăr la o mănăstire situată pe valea râului Lom. Ca păstor al necuvântătoarelor, tânărul Dimitrie a dobândit multe îndeletniciri folositoare, pline de înțelepciune, asemănându-se cu

patriarhul Iacob din Vechiul Testament, care păștea turmele unchiului său Laban: „Mai întâi tăcerea și apoi răbdarea pe care ți le înfățișează ca lecții minunate aceste animale”¹. Poate că nu întâmplător, unul dintre cele mai bine păstrate și evocate momente din viața sa este acela când, din neatenție, calcă peste un cuib de păsări și strivește puii din el. Profund afectat de această întâmplare, Sfântul Dimitrie și-a dat singur un canon ca, vreme de trei ani, să nu mai poarte încălțăminte în piciorul respectiv, indiferent de anotimp, îndurând arșița verii și gerul iernii. „Delicatețea sa se răsfrânge chiar și asupra animalelor și a lucrurilor, pentru că, în tot și în toate, el vede un dar al iubirii lui Dumnezeu și pentru că nu vrea să rănească această iubire tratând aceste daruri cu nepăsare și indiferență. El respectă pe fiecare om și fiecare lucru și, dacă un om sau chiar un animal suferă, el le arată o compasiune profundă”². De asemenea, și Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul, îi îndemna pe ucenicii săi „să se poarte frumos cu animalele, că ele nu au alt rai

¹ Protosinghel Vasile VASILACHE, Diacon Nicolae ȘERBĂNESCU, „Sfântul Dimitrie Basarabov – tâlcuirea vieții sale minunate”, în: *Paraclisul și Acatistul Sfântului Dimitrie cel Nou Basarabov, retipărit în zilele Preacinstiului și Dreptcredinciosului nostru Rege Mihai I, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului și Preafericitului Patriarh al României, Nicodim, București, Ed. Bucium Ortodox/Tipografia Cărților Bisericești, Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor, 1943, p. 81.*

² Pr. prof. dr. Dumitru STĂNILOAE, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Sibiu, Ed. Deisis, 2003, p. 53.

decât aici pe pământ”. Despre această compasiune a sfinților pentru animale, Sfântul Isaac Sirul spune: „Ce este un suflet, o inimă plină de compasiune? Este o ardere a inimii pentru fiecare făptură: pentru oameni, pentru păsări, pentru animale, pentru târâtoare, pentru diavoli. Gândul la ele ori vederea lor îi face pe sfinți să verse din ochi șiroaie de lacrimi. Iar compasiunea adâncă și intensă care stăpânește inima sfinților îi face incapabili să suporte vederea celei mai mici răni, oricât de neînsemnate, făcute vreunei făpturi. Pentru aceasta, ei se roagă în tot ceasul cu lacrimi, chiar și pentru animale, pentru dușmanii adevărului și pentru cei ce le fac rău”³.

Modul de viață smerit și blând, sensibil și simplu al Sfântului Cuvios Dimitrie îl determină să urmeze calea monahismului, retrăgându-se la o mănăstire ce se afla pe valea Lomului. În acest loc se nevoia, întrecând pe toți cu rugăciunea curată a inimii și cu darul lacrimilor. „Căci nu era altul mai iubitor de Dumnezeu și de nevoie duhovnicească decât el în această sihăstrie. După o perioadă, dorind să urmeze marilor sihaștri din pustie, Cuviosul Dimitrie se retrage, cu binecuvântarea egumenului, într-o peșteră, pe valea stâncoasă a râului Lom. În acest loc a trăit mulți ani în neștiute osteneli pustnicești, în foame, în sete,

³ Pr. prof. dr. D. STĂNILOAE, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, p. 53.

în chinuri, răbdând multe ispite. Apoi, simțindu-și sfârșitul aproape, s-a așezat între două pietre mari și acolo, rugându-se, s-a mutat cu pace la cereștile locașuri, numărându-se în ceata Cuvioșilor Părinți”⁴.

Din relatările despre viața Cuviosului Dimitrie, aflăm că, atât el, cât și părinții lui, au trăit în simplitate și dragoste față de Dumnezeu, de aproapele și de natură. Au înțeles că „vocația omului este de a conserva mediul înconjurător ca administrator și nu ca proprietar al creației. Dumnezeu folosește adesea în lucrarea Sa elementele naturii, pentru că harul Lui nu stă închis în Biserică, ci sfințește întreaga viață a omului”⁵. Nu au făcut parte din înalta clasă socială, ci au trăit în smerenie și discreție, fiind știuți doar de Dumnezeu. În acest sens, s-a împlinit cu Sfântul Dimitrie ceea ce s-a spus prin Apostolul Pavel: „priviți chemarea voastră, fraților, că nu mulți sunt înțelepți după trup, nu mulți sunt puternici, nu mulți sunt de bun neam; ci Dumnezeu Și-a ales pe cele nebune ale lumii ca să rușineze pe cei înțelepți; Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii ca să le rușineze pe cele tari” (1 Corinteni 1, 26-28).

⁴ Protosinghel Ioanichie BĂLAN, *Pateric Românesc*, Galați, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, 2019, p. 86.

⁵ „9 citate ale Patriarhului Daniel despre grija față de mediul înconjurător”, <<https://basilica.ro/9-citate-ale-patriarhului-daniel-despre-grija-fata-de-mediul-inconjurator/>>.